

УДК 811.111'25

Лещенко Г. А.¹, Воленко К. В.²

¹ канд. філол. наук, доц. ЗНТУ

² студ. гр. ГФ-314м ЗНТУ

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕЛЕСКОПІЧНИХ ОДИНИЦЬ У СФЕРІ ІНТЕРНЕТ-СПІЛКУВАННЯ

З бурхливим розвитком інформаційних технологій і появою мережі Інтернет, комп'ютерна комунікація стала одним з головних типів спілкування. У зв'язку з цим у сучасній англійській мові можна помітити тенденцію до компресії та активного використання експресивно-оціночних мовних засобів, до числа яких відноситься таке явище як телескопія.

Телескопійними одиницями (блендами, контамінацією) вважаються нові слова, що виникли в результаті схрещення двох різних слів або виразів, близьких за звучанням, побудовою або значенням. До характерних рис телескопічних одиниць відносять: незафіксованість в словниках, оскільки вони мають ситуативний характер, залежність від контексту, експресивність та відсутність полісемії. Існує цілий ряд моделей створення телескопічних композитів, але чітко сформульованих правил компонування немає. Головна вимога до таких новотворів – частини повинні упізнаватися при злитті морфем (або їх частин) та семантичних значень.

При роботі з телескопійними одиницями перекладач повинен задіяти весь ряд професійних компетенцій, умінь та навичок з ідентифікації цих утворень у тексті перекладу, їх структурно-семантичного аналізу, визначення прагматичних і стилістичних особливостей, інтерпретації закладених в основу телескопізмів національних реалій і творчому відтворенню виявлених характеристик у відповідних одиницях мовою перекладу. Основними інструментами перекладача для адекватної передачі суті телескопізмів є *перекладацькі трансформації*, серед яких найпродуктивнішими є: добір відповідника (*chillax=chill+relax* – розслаблятися), транскодування (*vlog=video+log* – блог), калькування (*hangry=hungry+angry* – голодний та злий), описовий переклад (*Googlennium=Google+millennium* – покоління, що користується пошуковою системою "Google") та переклад за аналогічною моделлю (*Spanglish=Spanish+English* – іспанська).

У парі «англійська-українська мова» кількість телескопічних одиниць превалює в англійській мові, що може обумовлюватися об'єктивними

причинами; зокрема, тенденцією цієї мови до аналітичності. Як наслідок, пошук перекладацьких відповідників англійських телескопізмів у такій сфері з динамічним розвитком як Інтернет-спілкування істотно ускладнюється і обмежується в українській мові. З іншого боку, в результаті телескопії породжуються в основному лексеми okazіonal'nogo характеру, що також ускладнює завдання перекладача. При перекладі okazіonal'izmів важливо звертати увагу на внутрішню форму слова, в якій полягає його семантична значимість, а також на контекст, який актуалізує це значення.

Таким чином, досить часто мовна економія перетворюється з чинника, сприяючого передачі в одиницю часу максимуму інформації, в чинник, гальмуючий швидке і адекватне сприйняття повідомлення. Тому перекладачеві, як посереднику між двома мовами, слід враховувати всі методи розшифровки телескопізмів: аналіз контексту, використання словників скорочень і інших довідкових матеріалів, аналіз структури скорочення та пошук аналогій в мові перекладу.